

Ida Simons

In memoriam Mizzi

Cossee
Amsterdam

In memoriam Mizzi

De waarheid moet maar eens gezegd: de kinderen vonden het leven in een kamp heerlijk.

Ze hoefden niet naar school, hun ouders konden geen toezicht houden, omdat ze de hele dag aan het werk waren; en het enkele uur dat ze met hen samen in de barak doorbrachten, waren de ouders zoet en gedwee.

Ze vonden alles prachtig wat de kinderen zeiden of deden; want altijd leefde in hun harten de bange vraag: hoe lang heb ik je nog bij me? – maar de kinderen wisten dat niet, die waren bijna altijd heel tevreden met hun vrijgevochten bestaan.

Mijn zoontje was daarop geen uitzondering.

Ik was verbaasd en verontrust toen hij, eens op een dag, terwijl hij naast me stond te wachten in de rij voor het dagelijkse rantsoen koolsoep, plotseling vroeg – ‘En wat gaan we nu het allereerste doen als we weer thuis zijn?’

Het was de eerste keer dat hij over ‘weer thuis zijn’ sprak, en de eerste keer dat hij er niet opgewekt en gelukkig uitzag. ‘We gaan een hond kopen,’ zei ik, om hem af te leiden. ‘Een grote hond?’ vroeg hij blij.

‘Ja, een grote mooie collie-hond – zoals ik er een had, toen ik een klein meisje was.’

‘O, heerlijk, een hond!’ Hij klapte in z’n handen; hij bezat die hond al.

Als een duiveltje uit een doosje verscheen ineens een kleine zwaargebouwde man naast ons in de rij, ook een Jood, natuurlijk, maar op de een of andere manier een kleine machthebber in het kamp.

Ik heb nooit iets begrepen van de raadselachtige machtsverhoudingen in die afschuwelijke kleine werelden, maar ieder die erin geleefd heeft, weet ervan af.

Dat de dikkerd tot de heersende klasse behoorde bleek meteen, omdat hij autoritair onze etensblikjes greep en er ongehinderd de kleine keuken mee binnenliep, die zich aan het eind van de barak bevond.

Hij was in een ommezien weerom, met voor ieder van ons een driedubbele portie smurrie, waar we beiden vol vreugde op aanvielen. Hij bleef toekijken terwijl we aten – schrokten is een beter woord, en toen wees hij op de kleine jongen en vroeg: ‘Houdt dat kind van een *Hund*?’

‘Ja, meneer,’ zeiden we beiden, verwonderd.

‘Ik heb een *Hund*. Breng de jongen maar eens bij ons, dan kan hij met de *Hund* spelen, terwijl u aan het werk bent. Ik woon in een *Huis*,’ zei hij fier. Hij vertelde ons waar het lag op de zanderige vlakte vol haastig opgetrokken barakken, waar we verblijf hielden. Wij stamelden onze dank en hij gromde nog over zijn schouder, terwijl hij wegliep: ‘Morgenmiddag om halfzes, dan is mijn vrouw er ook, ik zal wel weer uw eten halen.’

‘Wat gek,’ zei het kind, ‘ik dacht dat niemand hier een hond mocht hebben, behalve de commandant.’

Dat was zo, maar Mizzi was een bijzondere hond, dat wisten we toen nog niet.

Om halfzes, de volgende middag, gingen we naar het *Huis*, dat bestond uit een klein kamertje, en, toppunt van alle zaligheid, een eigen wc, waarvan de deur dicht kon met een haakje.

Ik heb nooit iemand om een mooie woning benijd, maar in die tijd leek het bezit van een *Huis* – we spraken dat woord met een hoorbare hoofdletter uit – het hoogste wat er in de wereld te bereiken viel.

Onze gastheer stond ons op te wachten. Hij vroeg hoe we heetten en stelde zichzelf voor: ‘Herr Keppler. Mijn vrouw komt dadelijk,’ zei hij; ‘zij werkt in *die Nähstube*, zij is *eine perfekte Näherin*.’ Het kind werd ongeduldig. ‘Waar is

de hond, Herr Keppler?’ zeurde hij. Hij had niets kunnen bedenken dat Herr Keppler meer welgevallig ware geweest.

‘Dat kind,’ zei hij goedkeurend, ‘dat kind houdt van een Hund, *das hab ich gleich bemerkt*, daar komt mijn vrouw en dan gaan we naar de Hund,’ zijn dikke hand streek over het blonde kinderhoofd.

Mevrouw Keppler, aan wie wij op plechtige toon werden voorgesteld, bleek even klein en breed van postuur te zijn als haar echtgenoot. Ze leken sprekend op elkaar.

Mijn jonge zoon, die, zoals alle kinderen, drommels goed merkte wanneer hij succes had, zei weer eens: ‘De hond, Herr Keppler, wanneer gaan we naar de hond?’ En Herr Keppler nam ons mee, het kamertje in, en stelde ons voor aan Mizzi. Hij was dol op voorstellen, die dikke Herr Keppler.

Mizzi was van alles wat: een hutspot van een hond. Klein en breed als haar bazen, met de poten van een dachshund, het lichaam van een aberdeenterriër, bedekt met een vacht losse zilvergrijze krullen.

Ze kwam naar ons toe, en ik zag haar lieve donkere ogen. Ze ging op haar kromme achterpootjes staan, en legde haar voorpoten op de schouderjes van het kind – ze waren zo precies even groot – en *glimlachte* tegen hem. Iemand die Mizzi niet heeft zien glimlachen, zal niet geloven, dat een hond daartoe in staat is, maar werkelijk – ze deed het en we waren beiden meteen betoverd.

‘O lieve, zoete Hund,’ zei de kleine jongen, die de uitspraak van Herr Keppler maar overgenomen had. ‘Lieve, zoete Mizzi,’ hij sloeg de armen om Mizzi’s vreemd gevormde kop, en zoende haar vurig tussen de spitse oren; ze had de oren van een herdershond.

‘Zie je wel,’ zei Herr Keppler, met een brede glimlach, ‘de Hund voelt direct, dat dat kind van een Hund houdt.’ Frau Keppler was ook zeer voldaan en gaf ons limonade en zelfgemaakte koekjes. In ieder kamp waren altijd vrouwen, die nog kans zagen koekjes te maken, soms van de vreemdsoortigste ingrediënten.